

2-TOM, 3-SON

ICHKI ISHLAR XODIMLARI FAOLIYATIDA DIVERGENT-KREATIV
TAFAKKURNING NAMOYON BO'LISHI

Shamsiyev Sardor Aslidinovich

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti mustaqil izlanuvchisi

Yangi O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot, ijtimoiy bunyodkorlik, zamonaviy texnologiyalar rivojlanayotgan davrda ijodiy fikrlovchi kishilarni yetishtirish, ularni zamonaviy bilim va divergent-kreativ tafakkur bilan qurollantirish muhim davlat darajasiga molik ahamiyat kasb etmoqda. Xususan "...mamlakatimizni innovasion rivojlantirish strategiyasi va mexanizmlari, eng avvalo, shu davlatda yaratilgan intellektual va ilmiy-texnikaviy salohiyatdan qanchalik samarali foydalanish bilan chambarchas bog'liq"¹dir.

Insonning kreativligi bu ijtimoiy va intellektual faoliyat doirasiga kirgan shaxsning tub xususiyati, uning immanent xossasidir: shaxsning, uning qobiliyatlari va ko'nikmalarining rivojlanish darajasi, shuningdek, uning ijtimoiylashganlik miqyosi, uning ijodiy bunyodkorlik faolligi bilan belgilanadi. Kreativlik shaxsning bunyodkorlik, yaratuvchilik salohiyatini ro'yobga chiqaradi.

Kasbiy faoliyatda ichki ishlar xodimlarining ish jarayonida muammolarni aniqlashda chaqqonlik, xushyorlik, sezgirlik, ijodkorlik kabi kreativ shaxsning o'ziga xosligi va betakrorligi namoyon bo'ladi.

Inson faoliyati kreativlik bilan chambarchas bog'liq. Ichki ishlar xodimlarining bilimi, iste'dodi, qobiliyati, ko'nikmalari, ilmiy haqiqatning tubiga yetishga bo'lgan intilishlari ilmiy kreativlikda o'z aksini topadi. Jinoyatchilikni oldini olishda, muammolarni bartaraf etish jarayonida yangi uslub yoki yo'nalish yaratish kreativlikning ichki ishlar xodimlarining kasbiy, intellektual faoliyatidagi oliy ifodasidir. Bu shaxsning yaratuvchilik va bunyodkorlik qobiliyatlarini ifodalovchi belgilardan biridir². Ichki ishlar sohasida xodimlarining yuksak natijalarga erishishi asosiy tanqidiy, divergent va kreativ tafakkurni kasbiy faoliyatida unumli foydalanishnidadir. Kreativlik (lot., ing. "create" - yaratish, "creative" - yaratuvchi, ijodkor) – kishining oldin mavjud bo'lmagan innovasion g'oyalarni ishlab chiqarish, yaratuvchanlik, bunyodkorlikni mujassamlashtiruvchi ijodiy qobiliyatidir³.

¹Mirziyoyev Sh.M. *Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2021. – B. 237.*

²Boynazarov O.F. Kreativ tafakkurning shakllanishida informasion madaniyatning roli va ahamiyati (ontologik-gnoseologik tahlil) // Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Samarqand, 2022. – B. 16.

³Sultanova G.S. *Ilmiy tafakkur tarzida konstruktiv kreativlik. Monografiya.S.: "SamDCHTI" nashriyoti. 2021. -B.133.*

2-TOM, 3-SON

Zero, tergovchilik faoliyatida va jinoyatchilikka qarshi kurashishda, jamoat havfsizligini saqlashda kreativlikning yorqin namunasi bo'lgan gorizontaal mohiyatga ega bo'lgan divergent tafakkurni deb hisoblash mumkin.

Ish jarayonida ichki ishlar xodimlarining an'anaviy tarzda ishlashidan ko'ra ijodiy tafakkur psixologiyasi bilan bog'liq holda divergent-kreativ tafakkurning mexanizmlari ancha samaral natijalarga olib keladi. markaziy o'rinda taqdim etilishiga sabab bo'ldi. Aynan divergent-kreativ tafakkur ichki ishlar xodimlarining ma'naviy-ahloqiy, intellektual qiyofasini belgilashda, kasbiy rivojlanishida ijodiy ma'noda jamiyat taraqqiyotida muhim konstruktiv rol o'ynadi. Vaholanki, ichki ishlar xodimlarida divergent-kreativ tafakkurni rivojlantirish uchun davr va ijtimoiy muhit ham hal qiluvchi omillar qatoriga kiradi. Shu bois, divergent-kreativ tafakkur va ijodkorlik riojlangan davlatlarda keng taraqqiy etgan.

Kreativlik (ijodkorlik) - bu oldindan bilib bo'lmaydigan, original va noyob narsalarni yaratish qobiliyatidir. Bu ifodali, hayajonli va ijodiy bo'lishi kerak. Bu inson har qanday sharoitda ham qanchalik yaxshi fikrlay olishining ko'zguisidir⁴. Biror bir sohani tubdan o'zgartirish va inqilob yaratish uchun, yaratuvchi shaxsda yuksak kreativ tafakkur bo'lishi lozim. Noan'anaviy fikrlash orqali zamonaviy innovasion yangiliklardan foydalangan holda ish olib borilsa, divergent-kreativ tafakkur ichki ishlar xodimlarida o'z maqsadga erishishga yordam beradi.

Ichki ishlar sohasidagi xodimlarda yetuk kadrlarni divergent-kreativ tafakkurni rivojlantirish orqali yetishtirish maqsadga muvofiqdir. Shuning uchun bu sohadagi divergent-kreativ tafakkurga alohida e'tibor qaratish lozim. Ichki ishlar sohasida faoliyat yurituvchi barcha turdagi xodimlar avvalo, tanqidiy-kreativ fikrlovchi, ijodkor, hamda innovator bo'lib, o'ziga xos uslubiga va yo'nalishiga ega bo'lishi lozim.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. *Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2021. – B. 237.*
2. Boynazarov O.F. Kreativ tafakkurning shakllanishida informasion madaniyatning roli va ahamiyati (ontologik-gnoseologik tahlil) // Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Samarqand, 2022. – B. 51.
3. *Sultanova G.S. Ilmiy tafakkur tarzida konstruktiv kreativlik. Monografiya.S.: “SamDCHTI” nashriyoti. 2021. -B.160.*
4. *Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2021. – B. 237.*

⁴Боровинская Д.Н. Креативность и мышление: категориальная характеристика / Д.Н. Боровинская, В.А.Суровцев // Вестник Томского государственного университета. Философия. Социология. Политология. - 2019. -№ 47. –С. 15-24.

